

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

อานันทมหิดล

ตราไว้ ณ วันที่ ๕ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๔๕

เป็นปีที่ ๑๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

สุภมัตถุ พระพุทธศาสนกาลเป็นอดีตกาล ๒๕๔๕ พรรษา
 ปัจจุบันนสมัช จันทรคตินิยม ศูนย์พัฒนวิสาขมาส ศก
 บัณฑิต นวมิตถิ สตรีคคิกาล พฤษภาคมมาส นวมสุรทิน ชีววาร
 โดยกาลบริจเฉท

ตอนที่ ๓๐ เล่ม ๖๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๐ พฤษภาคม ๒๔๗๕

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล เสด็จออก ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม ท่ามกลางอ้อมส้นนิบาต พระบรมวงศานุวงศ์และทูตานุทูตผู้แทนนานาประเทศ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เสนาบดีราชบริพาร • เจ้าเมืองบาทบงกชพร้อมทั้ง ข้าราชการ

ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ประกาศว่า พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก มหันทเดชนดิศกรามาธิบดี ฯ พระปลัดเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานพระบรมราชโองการให้ข้าราชการและประชาชนของพระองค์ ได้มีส่วนมีเสียงตามความเห็นดีเห็นชอบ ในการจรรโลงประเทศไทยไว้วัฒนาถาวรสืบไปในภายภาคหน้า จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานรัฐธรรมนูญการปกครองแผ่นดิน เมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๗๕ เป็นถาวรชั่วครู่ พอให้สภาผู้แทนราษฎรและคณะกรรมการราษฎรได้จัดปฏิบัติงาน ดำเนิน ประศาสน์นโยบายให้เหมาะสมแก่ที่ได้มีการเปลี่ยนแปลง ครั้นแล้วโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้สภาผู้แทนราษฎรปรึกษากันร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร

ตอนที่ ๓๐ เล่ม ๖๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๐ พฤษภาคม ๒๔๗๕

จักรไทย เพื่อถือ เป็น หลักถาวร แห่ง รัฐประศาสน วิถี ต่อไป
สภาผู้แทนราษฎร จึง ตั้งอนุกรรมการ คณะ หนึ่ง ประ กอบร่าง
รัฐธรรมนูญชน

เมื่ออนุกรรมการได้เรียบเรียงรัฐธรรมนูญฉบับถาวรสนอง
พระเดช พระคุณสำเร็จ ลง ด้วย คำนี เสนอ สภาผู้แทนราษฎร
และสภาผู้แทนราษฎร ได้พิจารณาปรึษาจนมติแล้ว จึงทุก
เกล้าทุกกระหม่อมถวายคำปรึกษา เมื่อทรงพระราชวินิจฉัย
ดีถ้วนทั่วกระบวนความแล้ว จึงมีพระบรมราชโองการดำรัส
เหนือเกล้าเหนือกระหม่อมสั่งให้ตรา รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร
ไทยประกาศใช้แต่วันที่ ๑๐ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๗๕
เป็นต้นมา

ต่อมา นายปรีดี พนมยงค์ ซึ่งดำรงตำแหน่งผู้สำเร็จราชการ
แทนพระองค์ในขณะนั้น ได้ปรารภกับ นายควง อภัยวงศ์
นายกรัฐมนตรีว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยนี้
พระมหากษัตริย์ได้พระราชทาน แก่ชนชาวไทยมาแต่เป็นปีที่
๑๔ ถึงแม้ว่าการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมี รัฐธรรมนูญ
เป็นหลักนั้นจะได้บังเกิดความเจริญให้เกิดแก่ประเทศชาติ นับเป็น

ตอนที่ ๓๐ เล่ม ๒๓ วารสารกึ่งรายเดือน ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๑๕

ขอแจ้งประการ ทั้งประชาชนชาวไทยได้ทราบซึ่งถึงคุณประโยชน์
 ของการปกครองระบอบใหม่เป็นอย่างดีแล้วที่จริง แต่เหตุการณ์
 บ้านเมืองก็ได้เปลี่ยนแปลงไปเป็นอันมาก ถึงเวลาแล้วที่
 ควรจะได้เลิกบทพระธรรมนูญที่มีอยู่ในรัฐธรรมนูญนั้น และ
 ปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
 นายกรัฐมนตรีจึงนำเรื่องนี้ปรึกษาหารือกับสมาชิกสภาผู้
 แทนราษฎรประเภทที่ ๒ พร้อมกับคณะผู้ก่อการขอพระราชทาน
 รัฐธรรมนูญ เมื่อได้ปรึกษาหารือกันแล้ว รัฐบาลคณะนายควง
 อภัยวงศ์ จึงเสนอญัตติต่อสภาผู้แทนราษฎรเมื่อวันที่ ๑๕
 กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๑๕ ขอให้ตั้งกรรมาธิการวิสามัญ
 คณะหนึ่ง เพื่อพิจารณาและศึกษาตรวจสอบว่า รัฐธรรมนูญ
 แห่งราชอาณาจักรไทยนี้ สมควรได้รับการปรับปรุงแก้ไข
 เพิ่มเติมอย่างไร เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ของบ้าน
 เมืองและเพื่อให้การปกครองระบอบประชาธิปไตยเป็นผล
 สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

สภาผู้แทนราษฎรจึงตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง
 เพื่อพิจารณาและศึกษาตรวจสอบรัฐธรรมนูญตามคำเสนอข้างคั้น
 นี้ กรรมาธิการคณะนี้ได้ทำการทดลองสมัยของรัฐบาลคณะ

ตอนที่ ๓๐ ตอนที่ ๖๓ ราชกิจจานุเบกษา ๓๐ พฤษภาคม ๒๔๗๕

นายกวง อภัยวงศ์ คณะนายทวิ มุณฑลเทศ และคณะ
หม่อมราชวงศ์เสนีย์ ปราโมช

ต่อมารัฐบาลคณะหม่อมราชวงศ์เสนีย์ ปราโมช ได้ตั้ง
กรรมการขึ้นคณะหนึ่ง เพื่อรวบรวมความเห็นและเริ่มเรื่อง
บทบัญญัติขึ้นเป็นร่างรัฐธรรมนูญ เมื่อกรรมการคณะนี้ทำสำเร็จ
เรียบร้อยแล้ว คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาแก้ไขอีกชั้นหนึ่ง
แล้วนำเสนอผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ผู้สำเร็จราชการ
แทนพระองค์ได้ประชุมปรึกษารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร
ประเภทที่ ๒ และคณะผู้ก่อการขอพระราชทานรัฐธรรมนูญ
ที่ประชุมได้ตั้งกรรมการขึ้นพิจารณา เมื่อกรรมการได้ตรวจ
พิจารณาแก้ไขแล้ว สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประเภทที่ ๒ จึง
ได้เสนอญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร
ไทยต่อสภาผู้แทนราษฎร เมื่อสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาตง
มติรับหลักการแล้ว จึงตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง

บัดนี้คณะกรรมาธิการวิสามัญของสภาผู้แทนราษฎรได้
พิจารณาและแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งร่างรัฐธรรมนูญ
สำเร็จเรียบร้อยแล้วเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร สภาผู้แทน